

Kto bol Paul Lamache?

Autor: Ralph Middlecamp

Zdroj: Vincentian encyclopedia

„Mám okruh priateľov, ktorí sa každý deň stretávajú pri hodnotných podujatiach a ktorých milujem ako bratov.... Lamache s dušou umelca; a prakticky rytier. Aké nádherné hodiny sme strávili spolu rozprávaním o krajine, rodine, náboženstve, vede, literatúre, právnych predpisoch, všetkom krásnom, všetkom skvelom, všetkom, čo by sa malo ceniť v srdci. “

- Frederic Ozanam v liste svojej matke, 19. marca 1833

Paul Lamache bol najstarším zo šiestich študentov, ktorí sa stretli, aby založili Spoločnosť /konferencie/sv. Vincenta de Paul. Bol tiež posledným žijúcim členom tejto skupiny. Narodil sa v Saint-Pierre Eglise v Normandii 18. júla 1810 a patril k starodávnej rodine vlastníkov pôdy a správcov. Na samých hraniciach s morom žijúca normandská šľachta spolu s rodinou Lamache zažila počas Revolúcie veľké ťažkosti.

Hoci je Lamache dnes menej známy ako jeho priateľ Frederic Ozanam, bol skutočne pozoruhodným mužom, ktorý bol v jeho dobe uznávaný a rešpektovaný. Mnoho aspektov jeho života má nápadné paralely s tými, ktoré má Ozanam.

Rovnako ako traja ďalší zakladatelia, aj Lamache mal otca lekára. Lamache senior bol chirurgom u Napoleonovho námorníctva. V roku 1816 sa vrátil do svojej domovskej obce a stal sa jej starostom. Pavol bol najmladší z troch synov. Rovnako ako Frederic aj Paul nasledoval želania svojho otca a stal sa právnikom - so zámerom stať sa sudcom. Fredericova paralela pokračuje s Pavlovým starším bratom Jeromom, ktorý bol kňazom, a jeho druhým bratom, Charlesom, ktorý bol lekárom. V rodine Lamache boli dve sestry - Virginia a Justine. Virgínia sa stala mníškou v augustiniánskom ráde sv. Tomáša z Villanovy.

Paulovi bratia boli poslaní študovať k jezuitom do St. Acheul. Paul však získal štipendium a navštevoval sekulárne College v Rouene. Bol známy ako vynikajúci študent a vodca svojich

spolužiakov. V tomto svetskom prostredí bola jeho viera často testovaná, ale mal šťastie, že našiel mentora v riaditeľovi, monsieurovi Fauconovi a mal niekoľkých dobrých kňazov ako poradcov. Po ukončení štúdia Lamache uvažoval o štúdiu matematiky na Polytechnique v Rouene, ale nakoniec odišiel študovať právo do Paríža.

Lamache prišiel do Paríža v roku 1830, hneď potom, ako sa Karol X. vzdal trónu a ukončil revolúciu v roku 1830. V roku 1832 sa stretol s Fredericom Ozanamom a Francoisom Lallierom. Lamache, oddaný katolík z vidieka, bol potešený, že našiel rovnako zmýšľajúcich študentov; zažil také isté odcudzenie a izoláciu ako oni. Počas týchto vysokoškolských rokov sa Lamache tešil podpore a priateľstvu svojej mladšej sestry Justíny, ktorá sa presťahovala do Paríža, kde študovala v Konvente pre dámy Thomasa-de-Villeneuvea, rovnako ako staršia sestra Virgínia. Aj keď Justína nikdy nevstúpila do rádu, nikdy sa nevydala a žila životom venovaným službe chudobným.

Po vstupe do Historickej konferencie sa Lamache aktívne zúčastňoval na diskusiách. Potom sa pripojil k Charitatívnej konferencii a podieľal sa s Ozanamom a Lallierom na organizovaní konferencií v Notre Dame počas Veľkého pôstu a kvôli tomu sa najmenej raz stretol s arcibiskupom Quelenom. Aj keď Lamache bol vždy v hlavnej skupine, nikdy netúžil ani po vedúcej, ani nijakej inej funkcii. Napriek tomu bol aktívnym vincenciánom vo viacerých mestách počas takmer 60 rokov.

Paul sa veľmi zaujímal o históriu a počas štúdia na právnickej fakulte vydal niekoľko publikácií. Po získaní právnického titulu absolvoval v roku 1838 doktorandské štúdium práva. Stáž absolvoval ako advokát v Paríži a potom sa pokúsil nasledovať profesionálnu dráhu, ktorú si jeho otec želal. Napriek veľmi dobrým odporúčaniam, keď sa uchádzal o miesto náhradného sudcu, nebol schopný si pozíciu zabezpečiť. Namiesto toho mu bolo ponúknuté vymenovanie za policajného sudcu v kolóniách. To mu prinieslo morálnu dilemu. Bol dôrazne proti otroctvu, rovnako ako Ozanam. Určite to bola téma debaty a rozhovoru medzi týmito intelektuálnymi študentami. Policajní sudcovia v kolóniách neboli v štruktúre francúzskeho súdneho systému, ale skôr vo francúzskom námorníctve, ktoré bolo úzko spojené so záujmami bohatých vlastníkov pôdy.

Misijný kňaz na karibskom ostrove Guadeloupe, otec Jerome Lamache sa veľa delil so svojím bratom o nemorálnosti otroctva. Jerome bol kňaz, ktorý sa venoval službe čiernym otrokom, a založil inštitúcie pre evanjelizáciu a zlepšovanie ich životných podmienok. Napísal a distribuoval aj brožúru v ktorej sa uvádzajú protiotrokárske princípy, vrátane tých, ktoré pápež Gregor XVI. vyhlásil v roku 1839. Záverečné kapitoly brožúry otca Lamacheho obsahovali mnoho dojímavých osobných príbehov, ktoré zhromaždil od ľudí vystavených otroctvu. Keď bola brožúra distribuovaná, otec Jerome bol zadržovaný 24 hodín, zatiaľ čo armáda hliadkovala po uliciach, aby sa pripravila na vzburu otrokov. Otec Jerome bol vylúčený z kolónií, ale knižka sa dočkala druhého vydania a bola distribuovaná vo Francúzsku.

Paul Lamache pracoval na ukončení otroctva vo francúzskych kolóniách s takými osobnosťami ako Victor Schoelcher a vojvoda z Broglie. V roku 1843 publikoval Lamache vo významných novinách *L' Correspondent* článok pod titulom "Otroctvo vo francúzskych kolóniách." O otroctve písal ako o náboženskom probléme a o vážnej hanbe pre katolíkov,

pretože táto prax bola už predtým zrušená v Anglicku a ďalších protestantských krajinách. Zrušenie na francúzskom území bolo vyhlásené Republikánskym Zhromaždením v roku 1851.

Okrem svojich vedeckých publikácií napísal Lamache krátku klasiku o živote sv. Klotildy. Dokončil ju v štýle veľmi populárneho diela svojho priateľa grófa Montalemberta o živote sv. Alžbety Uhorskej. Krátku, zbožnú a zo srdca napísanú knihu prečítala s veľkým záujmom mladá žena zo St. Dizier - Mademoiselle Le Bon d'Humbersin - dcéra podplukovníka pechoty a vnučka známeho vynálezcu. Povedala, že sa chce zoznámiť s autorom knihy a skončilo to tak, že sa v roku 1844 zobrali. Po Lamacheovej smrti povedala istému mladému právnikovi, že v ich dlhom manželskom živote nikdy nemali čas na nehody.

S reorganizáciou občianskych inštitúcií počas druhej republiky bol Lamache vymenovaný za rektora Departmentnej akadémie v Cotes du-Nord v Bretónsku. Štruktúra vzdelávacieho systému bola veľmi kontroverzná, ale podľa všetkého bol schopný získať si rešpekt u všetkých, ktorých spravoval. Po páde II. Republiky a s nástupom Napoleona III. boli štruktúry opäť reorganizované a v dôsledku toho svoje postavenie stratil. Cisár však ocenil jeho službu. Bol mu udelený Kríž čestnej légie, ako aj sestry Rozálii Rendu, Francoisovi Lallierovi a Frederikovi Ozanamovi.

Lamache nasledovne odišiel na univerzitu v Štrasbourgu, kde bol menovaný za profesora práva a prednášal rímske právo a správne právo. Pre Lamachea to boli šťastné časy. Páčilo sa mu učiť, praktizovať svoju vieru, sledovať ako jeho rodina rastie a zúčastňovať sa na charitatívnych prácach. Bol vynikajúcim učiteľom a neskrýval svoj názor na katolicizmus. Vo vtedajšom politickom prostredí to mohlo poškodiť jeho vyhliadky na postup. Prijímal študentov vo svojom dome na diskusie a pohostenie a nepochybne si spomenul, aké dôležité boli pre neho samého a pre jeho priateľov takéto príležitosti v Paríži.

Toto bolo mimoriadne ťažké obdobie pre Spoločnosť sv. Vincenta de Paul. Vnútroštátne orgány sa obávali akéhokoľvek hnutia, ktoré bolo organizované na vnútroštátnej úrovni a ktoré by mohlo ohroziť vládu, rozpustili rady Spoločnosti, ale jednotlivé konferencie mohli pracovať. Lamacheova vlastná konferencia v Štrasbourgu zostala aktívna a jeho listy opisujú niekoľko prípadov, pri ktorých konferencia spolupracovala s mestskou samosprávou.

Lamache obľuboval pešiu turistiku so svojou rodinou a so svojimi mladými študentmi. Jeho túry ho privádzali hlboko do hôr alsaskej krajiny, kde navštevoval tamojších obyvateľov a zoznamoval sa s nimi aj s ich legendami. Badal tiež škodu, ktorú podľa jeho názoru, Luther a protestantizmus spôsobili na viere obyvateľstva.

S francúzskou porážkou vo francúzsko-pruských vojnách bolo mesto Štrasbourg postúpené Prusku na základe Frankfurtskej zmluvy z roku 1871. Počas obliehania Štrasbourgu boli Lamacheovi dvaja synovia v armáde, obaja boli zajatí a držaní ako vojnoví zajatci. Lamache sa rozhodol opustiť mesto a nastúpil na miesto učiteľa občianskeho práva v Bordeaux. Keď však v tejto oblasti začali občianske nepokoje, nastúpil na právnickú fakultu v Grenobli. Vo svojich neskorších spisoch dôrazne protestoval proti akejkoľvek novej legislatíve alebo konaniam, ktoré ohrozovali základné zákony. Rovnako sa zapojil do kampaní v Montalemberte na podporu slobody vzdelávania katolíckymi inštitúciami.

V roku 1886 bol kvôli veku nútený odísť zo svojej katedry ako profesor práva v Grenobli. V tomto čase mal 76 rokov, ale bol stále zdravý a aktívny. Jeho kolegovia sa márne snažili získať preňho výnimku z povinného odchodu do dôchodku. Vyznamenali ho umeleckým pohárom, ktorý uznával jeho život v službe vzdelávaniu.

Byť so svojou rodinou a priateľmi, modliť sa, čítať a vykonávať charitatívnu aktivitu, to bola náplň väčšiny času pána Lamacheho počas jeho posledných rokov. Bol tiež oddaný fyzickému cvičeniu, a tak chôdzou, plávaním a záhradníčením si dokázal udržať dobré zdravie až do vysokého veku.

Charitatívne diela boli pre Lamachea obzvlášť dôležité. Na konci svojho života bol neustále aktívny v charitatívnych prácach prostredníctvom Spoločnosti sv. Vincenta de Paul. Ako bol v Paríži a Štrasburgu charite verný, tak jej bol Lamache verný aj v Grenobli. Chodieval na stretnutia konferencie a na návštevy chudobných. Životopisec poznamenal: „Bol to nádherný pohľad vidieť, ako tento starý muž viac ako osemdesiatročný stále vystupuje do podkrovia a navštevuje chudobných. Radi ho sprevádzali jeho vnúčatá; milé dieťa, vychovávané k láske, občas k tomu pridalo kyticu kvetov, natrhaných v záhrade svojho starého otca. “

Bez ohľadu na to, čo pre neho Spoločnosť Svätého Vincenta de Paul znamenala, nepovažoval v roku 1888 za dôležité ísť do Paríža na výročie jej založenia. Prezident Spoločnosti sa zbytočne snažil, aby sa na oslavu dostavil jej posledný žijúci zakladateľ. Lamache vo svojej pokore zatajil svoju úlohu zakladateľa, najmä pred priateľmi a členmi rady v Grenoble. Generálna rada mu zaslala dve kópie plagátu so zakladateľmi, ktoré pripravili na túto príležitosť. Jedna kópia bola pre neho a jedna mala byť odovzdaná kancelárii okresnej rady. Nikdy ju nevydal kancelárii okresnej rady a tak členovia okresnej rady plakát videli až po jeho smrti. Lamache napísal v roku 1888: „Veľmi by som sa hanbil, keby som sa ukázal v tejto skupine. Moji kolegovia z Grenoblu ma vidia že som z mäsa a kostí a napriek ich zhovievavej benevolencii nepotrebujem ani byť nazdobený a ani aby moje nedostatky boli v ich očiach zaretušované . . . “

Lamache zomrel o štyri roky neskôr 28. júla 1892 v Grenobli.